

Ga je mee naar Papua?

Heb je wel eens gehoord van Papua? Het land waar de Papoea's wonen? Grote kans van niet. Dat is niet erg hoor. Ze wonen immers ver weg, aan de andere kant van de wereld en het is maar een klein volk. Het liefst zouden we je meenemen naar dat verre en schitterende Papua. Het is een lange vliegreis.

Vanuit je vliegtuigraampje zie je onder je de besneeuwde bergen en het uitgestrekte regenwoud. Hier en daar glinstert een slingerende rivier in de zon. Als je eindelijk met beide benen op de grond staat, ben je in het land van de Papoea's. Selamat datang! Dat betekent welkom!

Laat je jas maar thuis want het is warm in Papua. Erg warm. Een tropisch klimaat noemen we dat. Hoog in de bergen is het koeler, maar de meeste mensen in Papua wonen aan de kust in kleine dorpen of stadjes. Als je verder het binnenland van Papua intrekt, kom je maar weinig mensen meer tegen. Bussen of treinen rijden er niet. Je zult moeten lopen of met een prauw (dat is een uitgeholde boomstam) de rivier op. Want verharde wegen zijn daar niet meer. Als je geluk hebt kun je ook nog met een klein vliegtuigje in de afgelegen dorpjes komen. Ze worden gebruikt om bijvoorbeeld medicijnen, brandstof of voedsel af te leveren of mensen naar een ziekenhuis te brengen.

Als je zo diep in het binnenland woont zie je vaak alleen maar de mensen in je dorpje. Stel je eens voor, het is er altijd doodstil om je heen want auto's en bussen zijn er niet. Vaak moet je uren lopen naar school. Maar veel kinderen gaan niet naar school omdat de meester of de juf geen zin heeft om les te geven of omdat de dichtstbijzijnde school veel te ver weg is. Als je in de stad woont is dat gelukkig beter geregeld.

Modern en traditioneel

De kuststadjes waar heel veel Papoea's wonen zijn heel modern. Er zijn hotels, kantoren, winkels, ziekenhuizen, computers en nog veel dingen die wij ook heel gewoon vinden. Maar ver weg in de bergen, aan de zuidkust en in het regenwoud leven de mensen heel anders. Ze leven van de visvangst en ze jagen op wild in het oerwoud. Ook beoefenen ze landbouw. Al lang voordat wij dat deden. Ze verbouwen allerlei groentes en zoete aardappelen. Ze leven dus nog heel traditioneel. Dat betekent dat ze dat van hun vader en moeder hebben overgenomen en die weer op hun beurt van hun ouders. Tot heel ver terug.

Papua - de helft van een groot eiland.

Papua is de helft van een enorm groot eiland dat vroeger Nieuw Guinea heette. De oostelijke helft van het eiland heet Papua Nieuw Guinea (PNG). De andere helft noemen we Papua of ook wel West Papua. Om het lekker ingewikkeld te maken: op beide helften van het eiland wonen Papoea's, maar PNG is een apart land, met een eigen regering en eigen vlag. (West) Papua is een provincie van Indonesië. Deze lesbrieft gaat alleen over West Papua.

Papua hoort dus bij het land Indonesië. Als je op straat loopt zie je Papoea's die op het eiland geboren zijn en andere mensen uit Indonesië die later in Papua zijn komen wonen. Je ziet zó het verschil: een Papoea heeft kroeshaar (kleine krulletjes) en de anderen hebben sluijk (glad) haar. Er wonen nu meer niet-Papoea's dan Papoea's in het land. Dat vinden de Papoea's niet altijd leuk. Ze worden soms gediscrimineerd en goede banen gaan hun neus voorbij. Ze komen dan ook steeds meer op voor hun rechten en sommigen willen helemaal vrij zijn van Indonesië.

Papoea's in Nederland - een stukje geschiedenis voor de liefhebbers

Huh? Wonen er ook Papoea's in Nederland? Jazeker. Even een heel klein stukje geschiedenis. Je zult misschien weten dat Indonesië vroeger Nederlands Indië heette. Het was een kolonie van Nederland, dat betekent dat Nederland vond dat zij er de baas waren. Ons land werd rijk door de handel in specerijen (kruidnagel en peper), rubber en thee. De Indonesiërs kwamen in 1945 in opstand en in 1949 erkende Nederland Indonesië als een vrij en onafhankelijk land. Nederland had er niets meer te vertellen. Maar Papua bleef – gek genoeg – bestuurd door Nederland. Het werd Nederlands-Nieuw-Guinea genoemd. Er werkten en woonden toen ook heel veel mensen uit Nederland. Soldaten, verpleegkundigen, dokters, leraren. Veel Papoea's wilden ook een eigen, vrij land. Nederland beloofde hen daarbij te helpen. Maar Indonesië vond dat Papua ook bij Indonesië hoorde. In 1962 kwam er bijna oorlog tussen Nederland en Indonesië. Nederland ging daarom uit Nieuw-Guinea/Papua weg en alle Nederlanders vertrokken toen weer terug naar huis. De Papoea's waren kwaad. Ze wilden niet bij het grote Indonesië horen. Ze waren bang dat ze onderdrukt en gediscrimineerd zouden worden en dat Indonesië de kostbare grondstoffen (olie, goud, tin) voor zichzelf wilde houden. Veel Papoea's vertrokken naar Nederland. Hun kinderen en kleinkinderen groeiden in Nederland op. Ze verlangen nog steeds naar hun mooie land en dromen van een vrij Papua.

De Papoea's zijn zuinig op hun natuur

De Papoea's zijn zuinig op hun natuur. Je kijkt je ogen uit. Honderden soorten fantastische, kleurrijke vlinders en vogels. Wel eens van de paradijsvogel gehoord? Sommigen noemen het de mooiste vogel van de wereld. Hij houdt zich schuil hoog in de boom. In de grote rivieren liggen de krokodillen doodstil te sluimeren. Maar pas op. Ze slapen niet.

De Papoea's zorgen heel goed voor hun leefomgeving. Dat moet ook wel, want ze leven van de natuur. We noemen dat met een moeilijk woord biodiversiteit. Alles wat er groeit en bloeit in de natuur, gebruiken ze. Zoals het hout van de bomen. Daar bouwen ze boten en huizen van. En ze eten veel sago. Dat halen ze uit de sagopalm, een boom die groeit in de schaduw van de grote oerwoudreuzen.

Luisteren naar de Papoea's

Maar de biodiversiteit loopt steeds meer gevaar. De reuzebomen in het regenwoud worden omgezaagd en het hardhout wordt over de hele wereld voor veel geld verkocht. Overal worden op de lege plekken nieuwe palmolieplantages aangelegd. (Een plantage is een groot gebied met duizenden palmoliebomen in rijen naast elkaar. Lees er hieronder meer over).

De natuur wordt ook aangetast door de grote goud- en zilvermijnen en het water wordt vergiftigd. Planten en dieren sterven uit. En de Papoea's worden van hun grond beroofd en verjaagd omdat anderen veel geld willen verdienen. De regering kijkt vaak de andere kant op. De Papoea's protesteren omdat ze zich zorgen maken of er nog wel een toekomst voor hen is. Laten we goed luisteren naar de Papoea's en van hen leren. Zij weten hoe je met de natuur om je heen moet omgaan en die te beschermen zodat de aarde ook in de verre toekomst een prachtige plek blijft om te leven.

We gaan nu weer vertrekken uit Papua. Stap je weer in? Heb jij ook zo'n gevoel van heimwee? De Papoea's zijn echt vrienden geworden! Laten we dan maar zeggen: selamat tinggal! Tot ziens!

Palmolie - met opdrachten

Heb je je haar deze week nog gewassen? Dan heb je vast shampoo gebruikt. In die shampoo is vast en zeker palmolie verwerkt. In de zomervakantie word je vast ook wel eens ingesmeerd met zonnebrandcrème. Wedden dat er palmolie in zit? Palmolie zit in heel veel producten. Lippenbalsem, deodorant, zeep en noem maar op. Overal in de wereld kun je dat soort dingen kopen. Er is daarom ontzettend veel behoefte aan palmolie. En dat maakt het heel duur. Palmolie is een product van de palmolievrucht die aan de palmboom groeit. Omdat de palmolie zo lekker veel geld oplevert, hebben bedrijven daar een mooie oplossing voor bedacht. Ze kappen hele stukken oerwoud, (soms zo groot als wel honderd voetbalvelden bij elkaar) en planten er dan duizenden nieuwe palmoliebomen. De palmolie brengt geld in het laatje. Pech voor de bomen. Pech voor de mensen die in dat oerwoud wonen. Ze moeten weg uit hun dorpen. Pech voor de paradijsvogels die er leven. Pech voor veel andere vogels en de vlinders. Ze sterven uit. Pech voor de biodiversiteit. Pech voor het klimaat. Want het regenwoud zijn de longen van de aarde. En die nemen broeikasgas op. Als er minder regenwoud is, komt er meer uitstoot van broeikasgas en warmt de aarde verder op. En dat zorgt nu al voor heel veel narigheid in de wereld. Denk maar eens aan de grote bosbranden en het smelten van de ijskappen op de Noordpool waardoor de zeewaterspiegel stijgt.

Vind je ook niet dat het kappen van het oerwoud en de aanleg van grote palmolieplantages, onmiddellijk moet ophouden? Kappen daarmee! Ook in Papua.

Opdrachten

Ga eens naar de supermarkt en zoek uit in welke producten er nog meer palmolie verwerkt is.

Maak een fotootje van het product. Het helpt misschien als je eerst op internet naar die producten op zoek gaat. Hoe meer foto's je verzamelt, hoe beter.

In Nederland zijn veel organisaties bezig om iets tegen de aanleg van palmolieplantages te doen. Zoek op internet naar deze organisaties en verzamel er wat informatie over. Wat doen ze en hoe doen ze dat? Het zou leuk zijn je er iets in de klas over vertelt of laat zien.

Meer informatie op: <https://lespakket-papua.nl>